

Főszerkesztő: Hodossy Gyula

Vezető szerkesztő:

Petres Csizmadia Gabriella,

Petres Sándor

Örökös munkatárs: Turczel Lajos

A szerkesztőbizottság elnöke:

Fibi Sándor

Tagok:

Bárczi Zsófia, Hrbáček Noszek Magdaléna,

Kalácska József, Klemen Terézia,

Krippel Éva, Novák Mónika,

Pázmány Annamária, Szokol Dezső

Nyomdai előkészítők:

Václav Kinga, Gyenes Gábor

Nyomja:

Press Group s.r.o, Banská Bystrica

Kiadja:

Katedra Alapítvány

Felelős kiadó:

Hodossy Gyula

Elérhetőség:

Katedra Alapítvány

Palác Duna Palota,

Galantská cesta 658/2F,

929 01 Dunajská Streda

Tel.: 00421 903 724 781

E-mail: katedra@katedra.skHonlap: www.katedra.sk

Bankszámlaszám: 1014769018/1111.

Laprendelés:

Lelkes Renáta, marketing@liliumaurum.sk,

00421 903 724 781

Kiadványunkat támogatta a Szlovák Köztársaság Kormányhivatala, a Szlovák Köztársaság Oktatásügyi, Tudományos, Kutatási és Sportminisztériuma.

KATEDRA

mesecnik

ročník XXIV., 8. číslo, apríl 2017

Vydavateľ:

Nadácia Katedra,

Palác Duna Palota,

Galantská cesta 658/2F,

929 01 Dunajská Streda

Tel.: 00421 (0)31 552 90 28

IČO: 35591609

ISSN 1335-6445 • EV: 611/08

Časopis vychádza s finančnou podporou

Ministerstva školstva, vedy, výskumu

a športu Slovenskej republiky.

Realizované s finančnou podporou

Úradu vlády SR – program Kultúra

národnostných menšín 2017.

Náklad: 2500 ks

REDAKcia / SZERKESZTŐSÉGÜNK:

Nadácia Katedra – Katedra Alapítvány.

Palác Duna Palota, Galantská cesta

658/2F, 929 01 Dunajská Streda

Tel.: 00421 (0)31 552 90 28

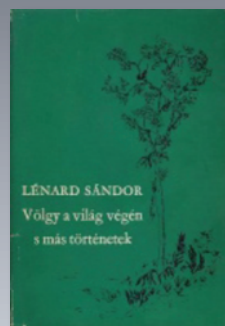
Honlap: <http://www.katedra.sk>E-mail: katedra@katedra.skkatedra.szerkesztoseg@gmail.com

Minden jog fenntartva.

Kéziratokat nem őrzünk meg

és nem küldünk vissza.

A címlap Hlavicska Viktória fényképének felhasználásával készült.

CSICSAY ALAJOS

LÉNÁRD SÁNDOR „VILÁGAI”

Nem tudnám megmondani, hány könyvet olvastam el eddigi életem folyamán, hiszen még kamasz koromban váltam rabjává az írott szónak, ami bizony már régen volt. Azt viszont meg tudom mondani, hogy a szépirodalmi alkotások közül hányat tudtam többször is elolvasni. Egyik, amelyik fölöttébb vonzó lett számomra, Lénárd Sándornak a *Völgy a világ végén és más történetek* című kötete.

Manapság már alig esik szó Lénárdról, pedig magyar író (is) volt, mégpedig a javából. Budapesten született 1910-ben, de már nyolc éves korában a családja kénytelen volt elhagyni Magyarországot. Mondhatnánk, az első (e)migráns nemzedékhez tartozott, akit előbb az antiszemitizmus, később a náciizmus, majd az olasz fasizmus, összességében a második „nagy háború” üldözött világgá. Dél-Tirolban nevelkedett, orvosnak tanult Bécsben, a második világháború ideje alatt feleségével, igazolványok nélkül, szakadatlan rettegés közepette Rómában bujdokoltak, olykor napokat átéhezve, másork meg magas körökben forogva, persze titokban, s végül Dél-Brazília őserdeinek peremén leve menedéket, az amúgy is nyughatatlan lelkének. Közben, sok európai nyelv elsajátítása mellett, megtanult zenélni, rajzolni és festeni is. Műfordítói híre előbb eljutott szülőhazájába, mint az írói munkásságáé. Ez szinte természetes, hiszen az irodalmárok táborából ki ne figyelt volna fel az olyan feltűnést kiváltó bravúr, mint a *Micimacó* latin nyelvre való átültetése, ráadásul egy Braziliában élő magyar orvos által. Az is megjelent a világhíradókban, sajtóban, hogy „Egy magyar származású orvos a São Pauló-i Televízió Bach-versenyén jelentős öszszeget nyert”. Ebből a pénzből vett magának egy darab őserdőt, melyben nemcsak botanikai és rovarügyi megfigyeléseket végzett, hanem néha találkozott is az oda belopkodó (szerinte az utolsó) kannibálokkal, a

botokud indiánokkal, akiknek megtanulta a nyelvét. Az meg már tényleg mindennek a teteje, hogy egy német származású szélhámós 1968-ban, Donna Emma völgyébe tévedve (itt élt Lénárd), személyében vélte megtalálni dr. Mengelét, az auschwitz-i haláltábor köddé vált, hírhedt orvosát. Csúpan mellékesen jegyzem meg, hogy a sokat keresett Mengelének csúpan a holtteste került elő, melyet 1992-ben genetikai módszerrel tudtak azonosítani. Mint sok más náci bűnöző, ő is Braziliában rejtőzött el, mint kiderült, Wolfgang Gerhard néven. Szerencsére a szenzációra éhes bulvárlapok nem árthattak Lénárdnak, mert akkorra már az egész világ tudta, hogy ki ő, és a magyar irodalmi élet is megismerhette a munkásságát, amihez tán Veres Péter is hozzájárult a maga akkurátus módján. 1967-ben többek között ezt írta az Új Írás szerkesztőségének: „Hadd gratuláljak most a Lénárd-novellához. Igazi író, nagy szellem, és bölcs, tiszta embernek érzem. Szégyellje magát a süket és vak magyar sajtó és könyvkiadás, mely olcsó sikerembereket prezentál nekünk...” (Kár, hogy mára kihaltak nálunk az ilyen mindenre odafigyelő Veres Péterek).

Én a szóban forgó kötetnek – amit előbb német és angol nyelven írt meg a szerző – a Magvető Könyvkiadó által 1973-ban kibocsátott harmadik kiadását olvastam először, (anyagát válogatta és sajtó alá rendezte Szerb Antalné); másodsor pedig a 2010-es évek első felében. Valójában ez időben kerültem igazán közel Lénárd Sándorhoz. Szinte rádőbbsentem, hogy az itt-ott horrornak beillő rövid történeteiben szándékosan kerül a fikciót, merthogy nem volt rá szüksége. A világ sokféleségéről leírt mondatai viszont örök érvényűek. Íme, kettő közülük: „A kis nyelvek eltűnnek, de a nagyok nőnek, szavaik szétvetik a dagadó szótárakat. A szavak tömegében a gondolat nem jut szóhoz.” Ő képes volt a szavait szóhoz juttatni. Még magyarul is.